

TARTU LINNAVOLIKOGU

INFORMATSIOON

Tartu

08.12.2015 nr LVK-I-0126

Informatsioon UNESCO loovlinnade võrgustikuga liitumise kohta**Tartu taotlus liitumiseks UNESCO kirjanduslinnade võrgustikuga**

16. aprillil 2009. a otsusega nr 501 võttis Tartu Linnavolikogu vastu otsuse taotleda Tartu linnale UNESCO loovlinna tiitlit kirjanduslinna kategoorias.

2014. aasta septembris loodi linna võrgustikuga liitumisega seotud eesmärkide kinnitamiseks erinevaid huvigruppe kaasav komisjon, kuhu kuulusid lisaks linnavalitsuse liikmetele ja ametnikele kultuuriministeeriumi, haridus- ja teadusministeeriumi, Tartu Ülikooli ja noorte esindaja ning kultuuri- ja teadusvaldkonna eksperdid. Komisjon käis koos kuuel korral ja seadis prioriteetseks järgmised strateegilised eesmärgid ja tegevussuunad, mis leidsid kajastust ka Tartu linna taotluses UNESCO peadirektoraadile:

- 1) lugemisharjumuse kui inimese eluteed kujundava eelduse arendamine;
- 2) professionaalse kirjanduselu arendamine ning rahvusvahelise koostöö suurendamine Tartu kui kultuuri-, haridus- ja teaduslinna staatuse järjepidevuse hoidmiseks, kultuuriturismi ning kultuurivahetuse edendamiseks;
- 3) kirjandusõppe, tõlketegevuse ja loovkirjutamise arengu soodustamine;
- 4) sõna- ja loomevabaduse kaitsmine demokraatliku ja avatud kodanikuühiskonna edendamiseks;
- 5) kirjanduskultuuri mitmekesisuse toetamine - kohalikul tasandil eelkõige murdekirjanduse, Eesti vene kirjanduse edendamine, kultuurikoostöö arendamine hõimurahvastega ning ajalooliste kirjanduskihistuste (vene, baltisaksa) uurimine ja tutvustamine.

Tiitli taotlemisega seotud eeltegevuste korraldamiseks sõlmis linn 16.03.2015 lepingu Eesti Kirjanduse Seltsiga, tellides seltsilt peamiste ülesannetena kirjanduslinn Tartu kakskeelse kodulehe loomise ja haldamise, kinnitatud eesmärkidest tulenevate strateegiate ja tegevuste elluviimise, tegevuskava täiendamise ja rahastamisstrateegia koostamise, koostöö korraldamise teiste asutuste, kultuurikorraldajate ning rahvusvaheliste partneritega, kommunikatsioonistrateegia koostamise ning Tartu taotluse jaoks vajaliku sisendi andmise.

Taotluse esitas Tartu linn UNESCOle 15. juulil 2015. Taotluse vormistas Berk Vaher ja sellele kirjutas alla linnapea Urmas Klaas. Otsus tiitli saamise kohta tuleb UNESCO peadirektoraadilt hiljemalt 11. detsember 2015. Negatiivse või positiivse vastuse kõrval on võimalik saada ka taotleva linna (*aspiring city*) staatus, mille puhul taotlust tagasi ei lükata, vaid kandideerijale antakse rida soovitusi ning 1-2aastane tähtaeg nende täitmiseks.

Tegevused taotlemisaastal

Tiitli saamise selgumiseni on Tartu linn jätkanud kirjandusvaldkonna toetamist olemasolevate meetmete raames. Kirjandusprojekte toetatakse kultuuriprojektide toetusmeetme ning Tartu Kultuurkapitali kaudu. Programmi ettevalmistamise käigus algatatud ning linna arengu seisukohalt olulised projektid ja programmid on kavandatud struktuuriüksuste ja allasutuste eelarvetesse.

23. aprillil kuulutati välja **Tartu lastekirjanduse auhinna** (Lapsepõlve auhind) esimene laureaat, kelleks sai Kairi Look raamatuga "Peeter, sõpradele Peetrike". Iga-aastast auhinda annab välja Tartu Linnaraamatukogu koostöös Tartu Mänguasjamuuseumiga ning sellele saavad kandideerida kõik eelneval aastal ilmunud laste- ja noorsooraamatute autorid.

Esimest aastat on Tartu 21 munitsipaalkooli jaoks avatud **programm "Kirjanik kooli"**, kus iga kool saab 2015. aasta jooksul kutsuda oma õpilastele esinema ühe kirjaniku, luuletaja, tõlkija või kirjandusteadlase, kelle honorarikulud katab 100 euro ulatuses Tartu linn. Programmi on 1.12.2015 seisuga kasutanud 15 kooli. Programmi eesmärk on toetada Tartu koole kirjandusürituste korraldamisel ja suurendada vahetu suhtlemise ning eeskuju kaudu lastes lugemishuvi. Samuti rändab kultuuriosakonna algatusel soovi avaldanud koolides Eesti Kirjanike Muuseumide Ühingu koostatud **näitus "Lugemise kunst, elamise headus"**, mis räägib veidrate seikade ja põnevate faktide kaudu lugemise ajaloo. Näitus jõudis esimest korda Tartusse Eesti Kirjanike Muuseumide Ühingu liikme - Tartu Linnamuuseumi kutsel.

20. novembril toimus esmakordselt **koolitus „Raamatu sisse minek“** kõigile linnas tegutsevatele 41 lasteaiale üheaegselt, kuhu oli oma esindaja saatnud 33 lasteasutust. Koolituse eesmärk oli viia õpetajateni teadmised uuemast väärt lastekirjandusest ja anda teadmisi, kuidas tekitada lastes suuremat huvi raamatute ja lugemise vastu. Koolitus sündis Tartu Linnavalitsuse kultuuriosakonna ja haridusosakonna ning Eesti Lastekirjanduse Keskuse koostöös ning seal esinesid lastekirjanduse uurija Jaanika Palm, lugemisnõustaja Maili Liinev ning lastekirjanik ja loovhariduse edendaja Kerttu Soans.

Kultuuriosakonna noorsooteenistuse korraldatavates **noortealgatusprojektide** voorudes olid 2015. aastal eelistatud projektid, mis olid seotud lugemise ja ilukirjanduse populariseerimisega. 33 projektist 6 tegelesid lugemise ja kirjandusega.

Tartu Linnamuuseumi harukogus **Oskar Lutsu majamuuseumis** tähistati 2015. aasta 20. oktoobril rahvusvahelist ettelugemispäeva, kus oli külas näitleja Karol Kuntsel ja luges lugusid Oskar Lutsu lapsepõlvest.

1. septembril avati Anne Noortekeskuse ja Tartu Linnaraamatukogu koostöös Raekoja platsi ja Küüni tänava nurgal **tänavaraamatukogu**. Rahvusvaheline kogukonnakoostööl põhinev liikumine *Little Free Library* sai alguse 2009. aastal Ameerika Ühendriikidest ja tänaseks on võrgustikuga liitunud enam kui 20 riigis. Tartus avati esimene tänavaraamatukogu 2014. aasta sügisel Anne Noortekeskuse juures, praeguseks leidub neid mitmel pool, näiteks Supilinnas, Karlovas, Loodusmaja pargis ja maaülikooli juures.

Eesti Kirjanduse Selts (EKS) on sõlmitud lepingu alusel loonud Tartu kirjanduselu ja linna püüdlusi tutvustava kakskeelse kirjanduslinna veebilehe www.tartu.kirjandus.ee ning *Facebook* ilehe. Samuti alustas EKS koostööpartnerite listi moodustamist, tutvustas kirjanduslinna programmi Prima Vistal, on alustanud koos kultuuriklubiga Arhiiv läbirääkimisi Dublini kirjandusliku platvormi *Storymap* arendajatega ning on koostanud igakuist Tartu kirjanduselu kajastavat ringvaadet.

Linn on linnapea isikus avaldanud soovi jätkata valdkonna arendustegevust ning komisjoni poolt väljatöötatud eesmärkide täitmist ka tiitli mittesaamisel (kavandamisel on kultuuriturismi edendavad trükised jm).

Esimees

Esitab: **linnavalitsus , 8.12.2015 istungi protokoll nr 87**

Ettekandja: **Katriin Fisch -Uibopuu**

Õiend

**Tartu Linnavolikogu I "Informatsioon UNESCO loovlinnade
võrgustikuga liitumise kohta" juurde**